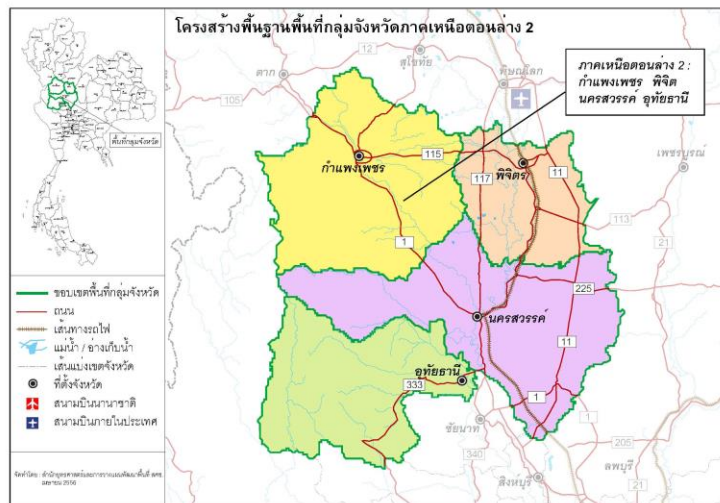

สรุปข้อมูลทั่วไปและทิศทางการพัฒนากลุ่มจังหวัดภาคเหนือตอนล่าง 2

1. จุดเด่นของกลุ่มจังหวัดภาคเหนือตอนล่าง 2

1.1. พื้นที่ส่วนใหญ่เป็นที่ราบลุ่มแม่น้ำ ลักษณะดินเป็นดินเหนียวปนทราย ระบายน้ำได้ดี เป็นพื้นที่ที่มีความอุดมสมบูรณ์ เหมาะแก่การทำนาและปลูกพืชไร่ พืชเศรษฐกิจที่สำคัญได้แก่ ข้าว มันสำปะหลัง อ้อย

1.2. มีแหล่งท่องเที่ยวหลากหลาย เช่น บึงบอระเพ็ด บึงสีไฟ อุทยานแห่งชาติแม่วงก์ คลองลาน หุบป่าตาด แก่นมะกรูด อุทยานเมืองเก่าพิจิตร วัดต่างๆ และน้ำตก เป็นต้น

นอกจากนี้ยังมีแหล่งท่องเที่ยวที่เป็นมรดกโลก คือ เขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าห้วยขาแข้ง-ทุ่งใหญ่นเรศวร และอุทยานประวัติศาสตร์กำแพงเพชร

1.3. มีบึงทะเลสาบน้ำจืดที่ใหญ่ที่สุดในประเทศ คือบึงบอระเพ็ด เนื้อที่ 132,737 ไร่ ในจังหวัดนครสวรรค์ และบึงสีไฟ ซึ่งเป็นแหล่งน้ำขนาดใหญ่ลำดับสามของประเทศเนื้อที่ประมาณ 5,000 ไร่ ในจังหวัดพิจิตร

2. ข้อมูลพื้นฐานกลุ่มจังหวัดภาคเหนือตอนล่าง 2

2.1. สภาพทั่วไป

2.1.1. สภาพพื้นที่ มีขนาดพื้นที่ทั้งหมด 29,467 ตารางกิโลเมตร หรือ 18,416,875 ไร่ คิดเป็นร้อยละ 17.37 ของพื้นที่ภาค โดยจังหวัดนครสวรรค์มีพื้นที่มากที่สุด รองลงมาได้แก่จังหวัดกำแพงเพชร อุทัยธานี และพิจิตร ตามลำดับ

2.1.2. สภาพภูมิประเทศ เป็นพื้นที่ที่มีแม่น้ำสายสำคัญไหลผ่าน ได้แก่ แม่น้ำปิง แม่น้ำวัง แม่น้ำยม และแม่น้ำน่าน ไหลมาบรรจบกันเป็นแม่น้ำเจ้าพระยา ที่ตำบลปากน้ำโพ อำเภอเมือง จังหวัดนครสวรรค์ และแม่น้ำสะแกกรังที่มีต้นกำเนิดอยู่ในเขตเทือกเขาโมโกจูในเขตจังหวัดกำแพงเพชร ไหลไปบรรจบกับแม่น้ำเจ้าพระยา ที่

ตำบลท่าซุง อำเภอเมือง จังหวัดอุทัยธานี จึงทำให้พื้นที่ราบลุ่มแม่น้ำมีความอุดมสมบูรณ์ ประกอบกับลักษณะดินเป็นดินเหนียวปนทราย มีการระบายน้ำได้ดี มีความเหมาะสมแก่การทำนาและปลูกพืชไร่

2.1.3. การปกครอง แบ่งเขตการปกครองเป็น 4 จังหวัด 46 อำเภอ ๓๖๔ ตำบล ๓,๘๘๔ หมู่บ้าน ๘๗ เทศบาล และ ๓๐๘ องค์การบริหารส่วนตำบล

2.1.4. ประชากร ปี 2560 มีประชากรรวม 2,666,277 คน แบ่งเป็น เพศชาย 1,308,921 คน และ เพศหญิง 1,357,356 คน

2.1.5. เศรษฐกิจ รายได้ของกลุ่มจังหวัดเป็นอันดับที่ 13 จาก 18 กลุ่มจังหวัด โดยในปี พ.ศ. 2558 ผลิตภัณฑ์มวลรวมกลุ่มจังหวัดฯ มีมูลค่า 255,665 ล้านบาท เมื่อจำแนกเป็นรายจังหวัดในกลุ่มจังหวัดฯ จะพบว่า จังหวัดนครสวรรค์ มีมูลค่าผลิตภัณฑ์มวลรวมมากที่สุด (97,724 ล้านบาท) รองลงมาคือจังหวัดกำแพงเพชร (96,237 ล้านบาท) จังหวัดพิจิตร (37,364 ล้านบาท) จังหวัดอุทัยธานี (24,339 ล้านบาท) ตามลำดับ โดยรายได้หลักอยู่ในสาขาเกษตรกรรมฯ การผลิตอุตสาหกรรมและการขายส่งขายปลีก มูลค่า 71,998 45,654 และ 31,251 ล้านบาท คิดเป็นสัดส่วนร้อยละ 28.16 17.86 และ 12.22 ตามลำดับ

มูลค่าผลิตภัณฑ์มวลรวมต่อหัวประชากรของกลุ่มจังหวัดฯ ในปี 2558 อยู่ที่ 98,515 บาทต่อคนต่อปี เป็นลำดับที่ 11 ของ 18 กลุ่มจังหวัด โดยจังหวัดกำแพงเพชร มีมูลค่าผลิตภัณฑ์มวลรวมต่อหัวมากที่สุด (123,428 บาท/คน/ปี) รองลงมาเป็นจังหวัดนครสวรรค์ (99,724 บาท/คน/ปี) จังหวัดอุทัยธานี (82,952 บาท/คน/ปี) และจังหวัดพิจิตร (68,922 บาท/คน/ปี) ตามลำดับ

- **ภาคเกษตร** มีเนื้อที่การเกษตร 11,117,952 ไร่ (ร้อยละ 60.34) ของเนื้อที่รวมของกลุ่มจังหวัดฯ และคิดเป็นร้อยละ 34.21 ของพื้นที่เกษตรของภาคเหนือ โดยจังหวัดนครสวรรค์มีเนื้อที่การเกษตรมากที่สุดคิดเป็นร้อยละ 39.43 ของพื้นที่เกษตรของกลุ่ม รองลงมาเป็นจังหวัดกำแพงเพชร พิจิตร และอุทัยธานี ผลผลิตทางการเกษตรที่สำคัญคือ ข้าว มันสำปะหลัง และ อ้อยโรงงาน

- **การศึกษา** ปี 2559 มีสถานศึกษาสังกัดกระทรวงศึกษาธิการ 1,790 แห่ง นักเรียน 463,250 คน 19,280 ห้องเรียน อาจารย์ 47,922 คน สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา จำนวน ๑๘ แห่ง และสถาบันอุดมศึกษา จำนวน ๑๐ แห่ง

- **ภาคอุตสาหกรรม** ปี 2559 มีสถานประกอบการผลิต จำนวน 3,082 แห่ง เงินลงทุน 144,156.87 ล้านบาท คนงาน 45,893 คน สถานประกอบการส่วนใหญ่ร้อยละ 35.3 เป็นอุตสาหกรรมเกษตร **การท่องเที่ยว** ในปี พ.ศ. ๒๕๕8 กลุ่มจังหวัดภาคเหนือตอนล่าง ๒ มีจำนวนนักท่องเที่ยวทั้งหมด จำนวน 4,529,523 คน มีรายได้จากนักท่องเที่ยว จำนวน 8,671.15 ล้านบาท จังหวัดที่มีนักท่องเที่ยวให้ความสนใจมาเที่ยวมากที่สุดในกลุ่มจังหวัดภาคเหนือตอนล่าง ๒ อันดับ ๑ คือจังหวัดนครสวรรค์ มีจำนวนนักท่องเที่ยว 1,661,391 มีรายได้จากการ

ท่องเที่ยว จำนวน 3,196.71 ล้านบาท อันดับ ๒ คือจังหวัดกำแพงเพชร มีจำนวนนักท่องเที่ยวจำนวน 1,412,381 คน และมีรายได้จากนักท่องเที่ยวจำนวน 1,252.58 ล้านบาท อันดับ 3 คือจังหวัดพิจิตร มีจำนวนนักท่องเที่ยวจำนวน 805,398คน และมีรายได้จากนักท่องเที่ยวจำนวน 1,277.33 ล้านบาท และอันดับ 4 คือจังหวัดอุทัยธานี มีจำนวนนักท่องเที่ยวจำนวน 650,353 คน และมีรายได้จากนักท่องเที่ยวจำนวน 1,000.40 ล้านบาท

- **ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม** มีพื้นที่ป่าไม้ 3,934,316 ไร่ คิดเป็นร้อยละ 21.36 ของพื้นที่ทั้งกลุ่มจังหวัด และคิดเป็นร้อยละ 3.85 ของพื้นที่ป่าไม้ของประเทศ โดยจังหวัดอุทัยธานี มีพื้นที่ป่าไม้มากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 54.33 ของพื้นที่ป่าไม้กลุ่มจังหวัดฯ รองลงมาเป็นจังหวัดกำแพงเพชร นครสวรรค์และพิจิตร ด้านทรัพยากรน้ำ กลุ่มจังหวัดฯ อยู่ในลุ่มน้ำปิง วัง ยม น่าน และสะแกกรัง

2.2. ศักยภาพ และประเด็นปัญหาสำคัญ

2.2.1. ศักยภาพ

- 1) พื้นที่เหมาะสมต่อการทำการเกษตร ประมงและปศุสัตว์ ผลผลิตหลากหลายและมีปริมาณมาก เช่น มันสำปะหลัง อ้อย ที่สามารถแปรรูปเป็นพืชอาหารและพืชพลังงาน เป็นแหล่งผลิตข้าวที่สำคัญของภาคเหนือและเป็นลำดับต้นๆ ของประเทศ ธุรกิจข้าวจึงเป็นที่มาของรายได้ส่วนใหญ่ของกลุ่มจังหวัด
- 2) โครงข่ายเส้นทางคมนาคมสายหลักทั้งทางบก ทางน้ำ และระบบราง เชื่อมโยงการค้า โลจิสติกส์ และบริการระหว่างภาคเหนือ ภาคกลาง ภาคตะวันออกเฉียงเหนือและภาคตะวันออก

2.2.2. ประเด็นปัญหา

- 1) การบริหารจัดการน้ำในกลุ่มจังหวัดยังไม่เกิดประสิทธิภาพสูงสุด ประสบปัญหาอุทกภัย และภัยแล้งที่ก่อให้เกิดความเสียหายต่อผลผลิตทางการเกษตร และเศรษฐกิจโดยรวมเกษตรกรรมส่วนใหญ่
- 2) ต้นทุนการผลิตสินค้าเกษตรสูง เนื่องจากเกษตรกรยังขาดความรู้ในใช้เทคโนโลยีการผลิต และวิทยาการหลังการเก็บเกี่ยวที่เหมาะสม ขาดแคลนเมล็ดพันธุ์ที่มีคุณภาพ ให้ผลผลิตสูง ดินเสื่อมคุณภาพ ขาดการปรับปรุงบำรุงดิน การระบาดของโรคและแมลงศัตรูพืช และพื้นที่ส่วนใหญ่จะอาศัยน้ำฝน
- 3) การรวมกลุ่ม ขาดการบริหารจัดการกลุ่มที่ดี ทำให้ขาดความเข้มแข็งและยั่งยืน ขาดอำนาจในการต่อรองด้านราคาผลผลิต และปัจจัยการผลิต
- 4) ปัญหาการขาดแคลนแรงงานภาคเกษตร โดยเฉพาะช่วงของการเก็บเกี่ยวผลผลิต เนื่องจากแรงงานจากภาคอีสานลดลง ไม่เพียงพอต่อพื้นที่เพาะปลูกและมีค่าแรงที่สูง

5) มีแหล่งท่องเที่ยวที่หลากหลายครอบคลุมมิติทางธรรมชาติ ประวัติศาสตร์ และวัฒนธรรม แต่ยังไม่ได้รับการพัฒนาระดับตามมาตรฐานการท่องเที่ยว การอำนวยความสะดวกและรักษาความปลอดภัยแก่นักท่องเที่ยวและผู้มาใช้บริการ

6) ผู้ประกอบการ OTOP มีเงินทุนในการประกอบการน้อย ตลาดจำกัด ขาดการวิจัย พัฒนา ตามความต้องการของตลาด

2.2.3. วิสัยทัศน์ และยุทธศาสตร์การพัฒนาจังหวัด (พ.ศ.๒๕๖๑ – ๒๕๖๔)

1) **วิสัยทัศน์กลุ่มจังหวัด** “เป็นศูนย์กลางธุรกิจข้าว สินค้าเกษตรปลอดภัย การท่องเที่ยว ธรรมชาติและวัฒนธรรมล้ำค่าระดับประเทศ”

2) **ยุทธศาสตร์การพัฒนาจังหวัด** ประกอบด้วย 3 ยุทธศาสตร์ ได้แก่

ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ ๑ พัฒนาโครงสร้างพื้นฐาน กระบวนการผลิตข้าว และสินค้าเกษตร ปลอดภัยที่ได้มาตรฐาน เพื่อตอบสนองความต้องการของผู้บริโภคทั้งในประเทศและต่างประเทศ

ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ 2 ส่งเสริมการแปรรูป การตลาด และการกระจายสินค้าเกษตร เพื่อ สร้างมูลค่าเพิ่มและสร้างขีดความสามารถในการแข่งขัน

ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ 3 พัฒนาศักยภาพการท่องเที่ยวตามมาตรฐานเพื่อดึงดูด นักท่องเที่ยวทั้งชาวไทยและชาวต่างประเทศ

3) **ตำแหน่งการพัฒนา**

(1) การยกระดับคุณภาพและมาตรฐานสินค้าเกษตรปลอดภัยเพื่อตอบสนองความต้องการ ของผู้บริโภค ทั้งในประเทศและต่างประเทศ

(2) การพัฒนาศักยภาพการท่องเที่ยวธรรมชาติ ประวัติศาสตร์และวัฒนธรรมที่ได้ มาตรฐาน เป็นที่ยอมรับของนักท่องเที่ยวทั้งชาวไทยและชาวต่างประเทศ

